

سوالات درس سوم (جهان اجتماعی)

۱- جامعه و فرهنگ را تعریف کنید.

فرهنگ به شیوه ی عملی و نحوه ی عملکرد هر جامعه و نهاد فرهنگی گویند. جامعه به گروهی از انسان ها اطلاق می شود که در طی سالیان متمادی با یکدیگر زندگی می کنند.

۲- ویژگی های فرهنگ را بنویسید.

۱- فرهنگ آگاهی بر شناخت مشترک است. ۲- فرهنگ آموختنی و آموزش پذیر است. ۳- فرهنگ قابل انتقال است. ۴- هر جامعه ای دارای فرهنگ است. ۵- فرهنگ قابلیت تغییر دارد.

۳- رابطه ی فرهنگ و جامعه را توضیح دهید.

فرهنگ و جامعه جدای از یکدیگر نمی توانند باشند. جامعه ی بدون فرهنگ وجود ندارد و فرهنگ نیز بدون جامعه پدید نمی آید. جامعه و فرهنگ را به جسم و جان یک موجود زنده می توان تشبیه کرد. جامعه در حکم جسم و کالبد و فرهنگ در حکم جان و روح است.

۴- فرهنگ عمومی و خرده فرهنگ را تعریف کنید.

بخش مشترک فرهنگ که در جامعه غالب است را فرهنگ عمومی و بخشی از فرهنگ مخصوص یک گروه ، قوم یا طبقه است. مثلاً در ایران ، فرهنگ اسلامی ، ایرانی فرهنگ عمومی و فرهنگ قوم های ترک و لر و پلوج و یا فرهنگ مشاغل مختلف مانند جامعه ی مهندسان خرده فرهنگ است.

۵- در چه صورتی خرده فرهنگ به ضدفرهنگ تبدیل می شود؟

در صورتی که ارزش ها ، عقاید ، و هنجارهای خرده فرهنگ مخالف با فرهنگ عمومی باشد مانند گروه بزهکاران و سارقانی که نظم جامعه را زیر پا می گذارند. (در صورتی که خرده فرهنگ به لایه های اصلی و عمیق یک فرهنگ حمله کند به ضدفرهنگ تبدیل می شود.)

۶- منظور از نهادهای فرهنگی چیست؟

نهادهایی که به تولید فرهنگ می پردازند ، فرهنگ را در جامعه استمرار می دهند و آن را در جامعه عمق می بخشند مانند: خانواده ، مساجد ، آموزش و پرورش ، دانشگاه ها و رسانه ها.

۷- هر نهاد اجتماعی چه رابطه ای با فرهنگ دارد؟

هر نهاد اجتماعی علاوه بر آن که تابع فرهنگ عمومی جامعه است ، دارای خرده فرهنگ خاص خود می باشد. مثلاً نهاد اقتصادی دارای عقاید و ارزش ها ، هنجارها (ضرب المثل ها) خاص خود می باشد.

۸- با ذکر مثال تاثیر فرهنگ در نهادهای اجتماعی را توضیح دهید.

مثلاً در فرهنگ اسلامی ایران ، نهاد اقتصادی فعالیت های اقتصادی و ثروت اندوزی را در مسیر ارزش های الهی قرار می دهد ، بنابراین ربا حرام است یا در فرهنگ دنیوی سرمایه داری فرهنگ غرب، چون ارزش جامعه لذت گرایی و کسب سود بیشتر است ربا حرام نیست.

۹- در نظام سرمایه داری ارزش های نهاد اقتصادی با ارزش های نهاد اقتصادی نظام اسلامی چه تفاوت هایی دارد؟

در نظام سرمایه داری افزایش ثروت و انباشت سرمایه هدف اصلی است ولی در نهادهای اقتصادی اسلامی عدالت و قسط ارزش های اصلی است.

۱۰- چرا خانواده یک نهاد فرهنگی است؟

چون به تولید ، استمرار و عمق فرهنگ کمک می کند.